

OBSAH

ÚVOD 5

1/ OSOBNOST A SPOLEČNOST 7

Pojem osobnosti 7

Osobnost a sociální role 12

Od osobnosti ke společnosti 12

Od společnosti k osobnosti 16

Problém individuality 25

Já a sebeuvědomění 35

Záhada lidského JÁ 35

Freudovo pojetí struktury osobnosti 37

Teorie zrcadlového JÁ 43

Sebeuvědomění jako postoj 45

Sebehodnocení a sebeúcta 54

Osobnost jako produkt a subjekt
společenských vztahů 65

Konformismus a jeho podstata 67

Osobnost jako subjekt společenských vztahů 76

2/ PROCES PŘETVÁŘENÍ ČLOVĚKA
V OSOBNOST 82

Vývojová stadia a socializační
mechanismy 82

Věk a sociální role 83

Generace a věkové skupiny 88

Vytváření představy vlastního Já u dítěte 99

Utváření osobnosti v rodině 101

Sebeuvědomění dítěte 107

Mládí hledá sebe 114

Dospívající mládež 114

Pohlavní dospívání jako sociální problém 117

Mládí a problém sebeurčení 130

Hledání smyslu života	135
Ideál a skutečnost	139
Sociální dospělost	146

3/ OSOBNOST V DĚJINÁCH SPOLEČNOSTI 149

Osobnost v předkapitalistických řádech	149
Vznik osobnosti	149
Osobnost v antické společnosti	158
Feudalismus a osobnost	164
Kapitalismus a problém svobody osobnosti	167
Státně monopolní kapitalismus a „zničení osobnosti“	173
Dehumanizace práce	174
Byrokratizace politického života	177
Podoby „masové kultury“	183
Osobnost a „sexuální revoluce“	191
Ztráta osobnosti	198
Lesk a bída buržoazního individualismu	203
Co je to odcizení?	203
Rozpory v teorii „masové společnosti“	211
Kultura a masa	217

4/ PROBLEMATIKA VŠESTRANNÉHO ROZVOJE OSOBNOSTI V KOMUNISMU 224

Marxistický humanismus	224
Práce a svoboda	236
Svoboda osobnosti a nový kolektivismus	254
Osobnost a kultura	274

POZNÁMKY 292